

Entelektüel Düşünme Eğiliminin Sosyal Medya Kullanım Amaçlarına Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Alan Araştırması

Ahmet Faruk YILDIRIM¹

Öz

Bu çalışma, entelektüel düşünmenin sosyal medya kullanımı üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada üniversite öğrencilerinin entelektüel düşünme eğilimi ile sosyal medya kullanım amaçları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2020-2021 eğitim-öğretim döneminde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören öğrenciler arasından orantılı tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 376 (n=376) öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma tarama deseni ile tasarlanmış olup veri toplama tekniği olarak çevrimiçi anket tekniği kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizi SPSS-22 istatistik programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, entelektüel düşünme eğilimi ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Entelektüel düşünmenin alt boyutlarının sosyal ağları kullanım amaçları üzerinde; iletişim başlatma, iletişim sürdürme ve işbirliği boyutunda önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Entelektüel Düşünme, Sosyal Medya, Gençlik Sosyolojisi

The Effect of Intellectual Thinking Tendency on Social Media Usage Purposes: A Field Study on University Students

Abstract

This study aims to measure the effect of intellectual thinking on social media usage. In the study, the relationship between university students' intellectual thinking disposition and social media usage purposes was examined. The sample of the research consists of 376 (n=376) students determined by proportional stratified random sampling method among the students studying in the undergraduate and graduate programs of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University in the 2020-2021 academic year. The research was designed with a scanning pattern and online survey technique was used as the data collection technique. The analysis of the collected data was analyzed and interpreted in the SPSS-22 statistical program. As a result of the study, a significant difference was found between intellectual thinking disposition and grade level. On the purposes of using social networks of the sub-dimensions of intellectual thinking; It has been shown that it has a significant effect on communication initiation, communication maintenance and cooperation.

Key Words: Intellectual Thinking, Social Media, Youth Sociology

Atıf İçin / Please Cite As:

Yıldırım, A. F. (2022). Entelektüel düşünme eğiliminin sosyal medya kullanım amaçlarına etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir alan araştırması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(4), 1662-1671.

Geliş Tarihi / Received Date: 22.05.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date: 11.07.2022

¹ Dr. Öğr. Üyesi - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, afyildirim@nevsehir.edu.tr

 ORCID: 0000-0002-8743-2740

Giriş

Literatürde entelektüel düşünme eğilimi, üst düzey düşünme becerilerinden olan eleştirel düşünme özelliğinin bir bileşeni olarak ele alınmaktadır. Eleştirel düşünme kavramı, zihni kullanmakla ilişkili bilişsel bir etkinliktir. Öğrenmek, eleştirel analitik ve değerlendirmeye yönelik yollarla düşünmek, dikkat, kategorilere ayırma, seçme ve yargılama gibi zihinsel süreçleri kullanmak anlamına gelir (Cottrell, 2005, s. 1). Eleştirel düşünme Paul ve Elder'a (2003, s. 3) göre, kişinin düşünce sistemindeki yapıları usta bir şekilde yöneterek ve bu yapılara entelektüel standartlar getirerek düşünme yönteminin kalitesini artırdığı bir süreçtir. Eleştirel düşünme, düşünmedeki en temel yapıların ve düşünme için en temel evrensel entelektüel standartların bilgisini gerektirir. Eleştirel düşünmenin yaratıcı yönünün anahtarı, onu analiz etmek ve etkili bir şekilde değerlendirmek sonucunda düşünceyi yeniden yapılandırmaktır (Paul ve Elder, 2005, s. 7). Tanımlardan ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere entelektüel düşünme, eleştirel düşünme becerisinin temel bileşeni olarak ön plana çıkmaktadır. Entelektüel düşünmenin evrensel standartları ve eğilimleri bu nosyonun temel yapıları olarak değerlendirilmektedir.

Entelektüel düşünme, bireyin günlük yaşam aktivitelerini yönetmek ve karşılaştığı problemleri çözmek için sahip olduğu zihinsel yetilerini kullanma edimi olarak açıklanabilir (Sternberg, 1997; Groves, 2008). Kişinin bilgiyi işlemek, kullanmak, problem çözmek, görev ve sorumluluklarla başa çıkmak için tercih ettiği yolu ifade eder (Zhang ve Sternberg, 2005, s. 1). Yukarıda ifade edildiği gibi entelektüel düşünmenin temel evrensel standartları vardır. Paul ve Elder'e (2014, s. 127) göre bunlar; açıklık, doğruluk, belirginlik, ilgili olmak, derinlik, genişlik, mantık, anlamlılık ve adalettir. Bunlar her hangi bir olgu ile ilgili düşüncenin niteliğini belirleyen ölçütlerdir. Entelektüel düşünmenin bireyde oluşturduğu eğilimler, yatkınlıklar ise alçakgönüllülük, cesaret, azim, empati, özerklik, entegrasyon, makul olmak ve güvendir (Paul ve Elder, 2014, s. 25). Bu özellikler her bireyde farklı oranda olabilir veya aynı bireyde entelektüel eğilimler farklı oranda baskın olabilir. Aynı zamanda bu özellikler hiçbir bireyde mükemmel şekilde somutlaştırılmaz. Hayatın farklı alanlarında bazı özellikler belirginleşirken diğerleri ikincil planda kalabilir (Nosich, 2022, s. 117). Başkalarının bakış açılarını, mantık yürütme tarzlarını ve deneyimlerini anlamada entelektüel duygudaşlık, karşılaşılan bir zorluğun üstesinden gelmesinde entelektüel azim ve sahip olunan zihinsel süreçler hakkında iç görü sahibi olmada entelektüel farkındalık eğilimlerinin ön plana çıktığı söylenebilir. Bu bağlamda üst düzey zihinsel beceriler ve entelektüel düşünme eğilimi üniversite öğrencilerinin sosyal ve kişisel gelişimleri ve mesleki donanımı açısından son derece önemli niteliklerdir.

Entelektüel düşünme, bireyin sahip olduğu bilişsel, duyuşsal, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik özellikleri tarafından biçimlendirilir. Bilgiyi işlemek için kişinin bilişsel yetileri kullanılır, kişinin bilgiyi işleme ve bir görevle başa çıkma yolu kısmen görev ve sorumluluk hakkında nasıl hissettiğiyle belirlenir. Entelektüel düşünme belli oranda fizyolojiktir, çünkü bu özellik duyularımızdan bize sağlanan bilgileri alma biçiminden etkilenir. Entelektüel düşünme psikolojiktir çünkü bu özelliğın bireyin kişiliğinin çevresiyle nasıl etkileşime girdiğine bağlı olarak kullanımı söz konusudur. Son olarak entelektüel düşünme eğiliminin, kişinin yaşadığı toplumun çeşitli düşünme eğilimlerine yönelik tercihlerinden etkilendiği için sosyolojik bir boyutu vardır (Zhang ve Sternberg, 2005, s. 2). Bu bağlamda entelektüel düşüncenin gelişimi üniversite öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyi ile üniversitede verilen eğitimin özelliğı ile yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Hazırbulunuşluk düzeyi öğrencilerin alt eğitim basamaklarındaki almış oldukları eğitimin niteliğı ve öğrencinin sosyokültürel özelliklerinden etkilenir. Öğrencilerde eleştirel düşünce becerisi ve entelektüel özelliklerin ortaya çıkması, üniversite eğitiminde bu nitelikleri ortaya çıkarıcı ya da kazandırıcı olumlu öğretim ikliminin oluşturulmasıyla sağlanabilir.

Sosyal medya, aynı kanal üzerinde iletişim, görüntü-ses-video paylaşımı, mesajlaşma, doğrudan bağlantı ve tüm dünya ile bağlantı kurma gibi birçok imkana sahip olan ve medyanın en güncel hali olup birçok özelliğini bünyesinde barındıran bir medya sistemidir. Sosyal medya, dünya ile ucuz ve hızlı erişim sağladığı için her yaştan insan için önemli bulunuyor. Tüm dünyada kullanımı yüksek oranda ve her geçen gün artmaktadır. Gençlerin çoğunluğu elektronik medyadan sosyal medyaya hızlı bir şekilde geçiş yapmakta ve birçok sosyal medya platformunda aktif olarak yer almaktadır.

Popüler bilimsel söylemde, sosyal medya genellikle bir araç olarak tasvir edilir. Benzer bir şekilde sosyal medya "vatandaşların haber yapmasını sağlayan özgürlük teknolojisi" olarak tanımlanmaktadır (Trottier ve Fuchs, 2015, s. 190). Diamond da (2010, s. 70) sosyal medyayı, vatandaşların interaktif iletişim içerisinde olmasını sağlayan özgürlükçü bir teknoloji aracı olarak tanımlamaktadır. Bu iki tanımın sosyal medyayı özgürlük teknolojisi olarak tasvir etmesi, entelektüel özelliklerden olan entelektüel otonomi, entelektüel yüreklilik, entelektüel ısrarcılık ve mantığa güven ile örtüşen bir resim çiziyor. Sosyal medya,

gençlerin çevrimiçi kimlikler oluşturmasını sağlayarak başkalarıyla iletişim kurmasına, kendilerini ifade etmelerine ve sosyal ağlar oluşturmasına olanak tanır ve dışlanma yaşayanlara, engelleri veya kronik hastalıkları olanlara yardımcı olabilir. Diğer taraftan sosyal medyanın geçirdiği dönüşüm de ortadadır. Sosyal medya, başlangıçta olduğu gibi insan bağlantılarını kolaylaştıran dijital platformlardan, yanlış bilgi, propaganda ve sponsorlu içerikle dolup taşan bugün son derece popüler ve etkili bilgi alışverişi kanallarına dönüşmüştür. Gençler özellikle sosyal medyanın etkilerine karşı hassastır ve bu durum onları olumsuz etkileyebilir, dikkatlerini dağıtabilir ve onları zorbalığa, söylenti yaymaya, diğer insanların yaşamlarına dair gerçekçi olmayan görüşlere ve akran baskısına maruz bırakabilir. Yıllar içerisinde bir takım normların değiştiğini, bireylerin sosyal medya platformlarında paylaşmayı kabul edilebilir buldukları şeyler önemli ölçüde değişiklik gösterdiğini gözlemleyebiliyoruz. Goffman'ın (2014) sahne önü ve arkası tanımlamalarından yola çıkarak, perdenin arkasındaki mahrem hayatların kamuoyuna güncellenerek sunulması, günlük hayatın yönünü değiştiren büyük grup etkileşimlerine aracılık ettiğini ve bu durumu da sosyal onayın yani beğeni ve yapılan yorumların belirlediğini söyleyebiliriz. Böyle bir durumda da diğerlerinin düşünceleri önemli hale gelebiliyor ve birey entelektüel düşünme standartlarından uzaklaşabiliyor. Paul ve Elder (2014) günlük yaşamda akıl yürütmek için gerekli olan evrensel entelektüel standartları bir sorun, bir konu ya da bir olayla ilgili düşüncenin mantuki yönden kalitesi kontrol edilmek istendiğinde uygulanması gereken standartlar olarak ifade etmişlerdir.

Sosyal medyanın internette çok zaman geçirmesi muhtemel bir gencin entelektüel gelişimine etkisi üzerinde düşünmemiz gereken bir noktadayız. Genç bireyler, araştırmaya ve sorgulamaya daha az ilgi duyduklarından popüler kültüre ve popüler kültür içerisinde benimsenmeye en savunmasız ve duyarlı olanlardır. Yeatman (2020) internet epistemik kibrinin, kişiyi bildiğinden çok daha fazlasını bildiği inancına teşvik ettiğini ve bu duruma düşmekten kaçınmak için sosyal medyanın derin bir tevazu ile kullanılması gerektiğini, bu durumdan kaçınılmadığında entelektüel alçakgönüllülüğün ortadan kalktığını ifade ediyor.

Sosyal medyada entelektüel düşünmeyi etkileyen bir diğer durum bireysel dijital izlerdir. Yani bir birey kendisini, önceki paylaşımları ve zamanda asılı kalmış düşüncelerine adanarak fikrini değiştirecek her türlü bilgiye kendini kapatabilir. Yine bireyler internetin sosyal medya beslemeleri ile kendi görüşlerinin alkışlandığı ve karşıt görüşlerle alay edildiği bir ortamda entelektüel yürekliliğinden uzaklaşarak doğru öz değerlendirme becerisini kaybedebilir. Bu şekilde entelektüel krizlerin yaşandığı bir durumda sosyal medyayı yoğun bir şekilde kullanan gençlerin doğru ile yanlış ayırt edemez hale gelmesi olasıdır. Hatta ilerleyen süreçte “diğerleri” karar verici konumda yer alacak ve birey, diğerlerinin onaylı yönlendirmesine maruz kalacaktır. Buradan baktığımızda sosyal medya mutlak gerçekliğin arandığı bir ortam haline dönüşmüştür. Bu durum gençleri, mutlak gerçeği buldukları ve empati göstermedikleri, sorgulamadan veya anlamadan benimsedikleri popüler duruşu dürtüsel ve duygusal olarak savunan acımasız, kibirli bireylere dönüştürebilir. Entelektüel empatide bulunulmadan eleştirel düşünmenin gerçekleşmeyeceği ortadadır. Aynı zamanda sosyal medya ile gençler arasındaki ilişki, kimlik oluşumu, ruh sağlığı ve sosyal etkileşimler gibi çeşitli farklı bağlamlarda da araştırılmalıdır.

Literatürde en fazla üzerinde durulan konu *eleştirel düşünmedir. Entelektüel düşünme eğilimi ile sosyal medya kullanım amaçları* arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmaya rastlanılmamıştır. Buradan yola çıkarak literatüre katkı açısından çalışma önemli bir noktadadır. Yalnızca *entelektüel düşünme eğilimi* konulu gerçekleştirilen iki çalışma bulunmuştur. Okuyan (2021) tarafından yapılan yüksek lisans çalışmasında, Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Entelektüel Düşünme Eğilimleri ile Çevre Etiği Farkındalığı arasındaki ilişki incelenmiştir. 183 örneklem üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre, fen bilimleri öğretmenlerinin entelektüel düşünme eğilimleri ile çevre etiği arasında pozitif yönde zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Şahin ve Bülbüloğlu (2021) tarafından yapılan bir diğer çalışmada, üniversite öğrencilerinin nomofobik davranışlarının entelektüel düşünme eğilimlerine olan etkisi incelenmiştir. Araştırma 448 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Nomofobik ölçeğinin alt boyutları ile entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin alt boyutları arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Nomofobik davranışların üniversite öğrencilerinin entelektüel düşünme eğilimini yüksek düzeyde olumsuz etkilediği gözlenmiştir. Özdemir (2005), tarafından yapılan çalışmada, üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 128 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin eleştirel düşünme becerisinin orta düzeyde olduğu, cinsiyet, doğum yeri ve anne babanın öğrenim durumu gibi demografik değişkenler açısından anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulunmuştur. Çakır'ın (2013) yapmış olduğu çalışmada, üniversite eğitiminin üst düzey düşünme becerilerinin gelişimine etkisi incelenmiştir. Çalışma grubunun 227 öğrenciden oluştuğu araştırmada, üniversite öğrencilerinin analitik düşünme ve problem çözme düzeyleri düşük, eleştirel

düşünme becerilerinin orta düzeyde olduğu, eleştirel düşünme becerisinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, akademik başarı ile eleştirel düşünme becerisi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerine göre üniversite eğitiminin üst düzey düşünme becerilerine istenilen düzeyde etki etmediği bulunmuştur. Bu araştırmada, entelektüel düşünmenin sosyal medya kullanımını üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla, üniversite öğrencileri örneğinde entelektüel düşünme eğilimi ile sosyal medya kullanım amaçları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada yanıt aranan sorular řu şekildedir;

- Öğrencilerin demografik nitelikleri ile entelektüel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin demografik nitelikleri ile sosyal medya kullanım amaçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin entelektüel düşünme eğilimleri ile sosyal medya kullanım amaçları arasında bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Çalışmanın amacı doğrultusunda tanımlayıcı ve betimleyici olarak tasarlanan bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama (survey) araştırma deseninden yararlanılarak anket tekniği uygulanmıştır.

Araştırmanın Tasarımı ve Araçlar

Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim öğretim dönemlerinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nde öğrenimine devam eden lisans ve lisansüstü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, olasılıklı örnekleme yöntemlerinden olan orantılı tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Bu yöntemde öncelikle tabaka adı veriler alt kümeler seçilir. Bu alt kümelerin her biri bir evren gibi düşünülerek her birine alt kümeler belirlenir. Bu kümelere tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak alınan her örneklem, örneklem birimi oranında temsil edilir (Alpay vd., 2014, s. 123). İlgili üniversite fakültelerinde öğrenimine devam eden 13.338 lisans ve lisansüstü öğrencisinden orantılı tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 376 öğrenci çalışmaya dâhil olmuştur. Birimler birer tabaka olarak belirlenerek alt tabakaları oluşturulmuştur. Sonrasında örnekleme, oluşturulan alt tabakalardan gönüllülük esasına dayalı olarak basit rastgele örnekleme tekniği ile seçilmiştir. Araştırmada tarama (survey) yöntemlerinden olan anket tekniği çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Çevrimiçi anketin dağıtım sürecinde ilgili birimlerdeki öğretim elemanlarından destek alınmıştır. Bu araştırma Covid-19 Pandemi Döneminde katılımcıya ulaşma zorluğundan dolayı, 16/06/2021 – 16/08/2021 tarihlerinde üniversite öğrencilerinden online toplanan verilerle ve “Entelektüel Düşünme Eğilimi Ölçeği, Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği” boyutlarıyla sınırlıdır.

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin entelektüel düşünme eğilimi ile sosyal medya kullanım amaçları incelemek için tarama (survey) yöntemlerinden olan anket tekniği uygulanmıştır. Araştırmada; Covid-19 pandemi döneminde katılımcıya ulaşma zorluğundan ve çok sayıda araştırılana kolay erişim imkanı sağladığından dolayı, anket uygulaması çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde, geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş olan “Entelektüel Düşünme Eğilimi Ölçeği” ve “Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm katılımcıların demografik yapılarının öğrenilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm katılımcıların entelektüel düşünme eğilimini; üçüncü bölüm katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Entelektüel Düşünme Eğilimi Ölçeği

Yoldaş ve Merc (2018) tarafından Paul ve Elder'ın (2003, 2005) çalışmalarındaki tutum ifadeleri ve kazanımlardan hareketle ölçek maddelerinin belirlendiği entelektüel düşünme eğilimi ölçeği beşli likert tarzı 30 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları, entelektüel duygudaşlık 11 madde, entelektüel farkındalık 11 madde ve entelektüel azim 7 madde olarak belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği, cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin birinci boyutu olan entelektüel duygudaşlık faktörünün cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.84, ikinci boyutu entelektüel farkındalık faktörünün 0.83 ve üçüncü boyutu entelektüel azim faktörü için 0.85 olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada toplanan veriler üzerinden yapılan cronbach güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için 0.95, entelektüel

duygudaşlık boyutu için 0.89, entelektüel farkındalık için 0.89 ve entelektüel azim için 0.89 olarak hesaplanmıştır.

Sosyal Ağların Kullanım Amaçları (SAK) Ölçeği

Koçak Usluel, Demir ve Çınar (2014) tarafından geliştirilen ölçek, yedili likert tarzında 26 maddeden ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin 26 maddesinin toplam cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.92, araştırma boyutunun 0.78, işbirliği boyutunun 0.86, iletişim başlatma boyutunun 0.87, iletişim kurma boyutunun 0.87, iletişimi sürdürme boyutunun 0.82, içerik paylaşma boyutunun 0.87 ve eğlence boyutunun 0.81 olarak bulunmuştur. Yapmış olduğumuz çalışmada, veriler üzerinde yapılan cronbach alfa güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için 0.92, araştırma boyutu için 0.77, işbirliği boyutu için 0.84, iletişim başlatma 0.73, iletişim kurma 0.89, iletişimi sürdürme 0.83, içerik paylaşma 0.88 ve eğlence boyutu için 0.73 olarak belirlenmiştir.

Veri Analizi

Araştırmanın evrenini oluşturan 13.338 öğrenci arasından orantılı tabakalı örneklem yöntemiyle belirlenen 376 öğrenciden oluşan örneklemden anket tekniği ile elde edilen veriler; SPSS 22.0 istatistiksel veri analiz programında, t testi, anova testi, regresyon, cronbach alfa, ortalama, standart sapma ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde % 95 güven aralığı ve $p < .05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ve Entelektüel Düşünme Eğilimi Ölçeği ve Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği'ne yönelik analizlerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların sosyal medya kullanım amaçları ile sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir. Katılımcıların bazı sosyodemografik özelliklerinin dağılımı aşağıda tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri

Kategoriler	Sosyodemografik Özellikler	N	%
Cinsiyet	Kadın	231	61,4
	Erkek	145	38,6
Yaş	18-24	320	85,1
	25-34	43	11,4
	35 ve üzeri	13	3,5
Birimler	İlahiyat Fakültesi	16	4,3
	Fen Edebiyat Fakültesi	102	27,1
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	73	19,4
	Turizm Fakültesi	31	8,2
	Güzel Sanatlar Fakültesi	13	3,5
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	21	5,6
	Eğitim Fakültesi	52	13,8
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	14	3,7
	Spor Bilimleri ve Tekn. Yüksekokulu	3	,8
Lisansüstü Birimler	51	13,6	
Sınıf Düzeyleri	1.Sınıf	68	18,1
	2.Sınıf	91	24,2
	3.Sınıf	84	22,3
	4.Sınıf	94	25,0
	Yüksek Lisans Ders Dönemi	23	6,1
	Yüksek Lisans Tez Dönemi	16	4,3
Aylık Gelir	0-500 TL	142	37,8
	501-1000 TL	88	23,4
	1001-1500 TL	23	6,1
	1501-2000 TL	14	3,7
	2001- 2500 TL	34	9,0
2501 TL ve üzeri	75	19,9	

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların 231'i (% 61,4) kadın, 145'i (% 38,6) erkektir. Katılımcıların yaş aralıklarının dağılımına bakıldığında çoğunluğun (% 85,1) 18-25 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 102'si (% 27,1) fen-edebiyat fakültesi, 73'ü (% 19,4) iktisadi ve idari birimler fakültesi, 52'si (% 13,8) eğitim fakültesi, 31'i (% 8,2) turizm fakültesi, 21'i (% 5,6) mühendislik ve

mimarlık fakültesinde, 16'sı (% 4,3) ilahiyat fakültesinde, 14'ü (% 3,7) sağlık bilimleri fakültesinde, 13'ü (% 3,5) güzel sanatlar fakültesinde, 3'ü (% ,8) spor bilimleri ve teknoloji yüksekokulunda ve 51'i (% 13,6) lisansüstü birimlerde eğitim görmektedir. Katılımcıların 68'i (% 18,1) 1.sınıf düzeyinde, 91'i (% 24,2) 2.sınıf düzeyinde, 84'ü (% 22,3) 3.sınıf düzeyinde, 94'ü (% 25) 4.sınıf düzeyinde, 23'ü (% 6,1) yüksek lisans ders döneminde, 16'sı (% 4,3) yüksek lisans tez döneminde. Katılımcıların çoğunluğun aylık gelirlerinin 0-500 TL (% 37,77) olduğu görülmektedir.

Entelektüel Düşünme Eğilimi ile Sosyodemografik Özelliklerin İlişkisi

Bu başlık altında öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile entelektüel düşünme ve entelektüel düşünmenin alt boyutları arasındaki ilişki incelenmektedir. Analizler sonucunda elde edilen sonuçlar tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri ile Entelektüel Düşünme Eğiliminin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	S. Sapma	t	Sig.
Entelektüel Duygudaşlık	Kadın	231	4,2305	,49250	1.228	,220
	Erkek	145	4,1592	,62730		
Entelektüel Farkındalık	Kadın	231	3,9095	,58937	,376	,707
	Erkek	145	3,8846	,67584		
Entelektüel Azim	Kadın	231	3,6221	,75833	-,891	,374
	Erkek	145	3,6936	,75499		
Alt Boyutlar	Sınıf Düzeyi	N	Ort.	S. Sapma	F	Sig.
Entelektüel Azim	1.	68	3,5483	,77605	4.994	,001
	2.	91	3,5196	,68529		
	3.	84	3,5085	,85610		
	4.	94	3,8708	,67822		
	Lisans Üstü	39	3,9011	,68052		

Tablo 2 incelendiğinde sosyodemografik değişkenlerden cinsiyet ile entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı gözlenmektedir. Öte yandan entelektüel düşünmenin entelektüel azim boyutu ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğu gözlenmektedir (F=4.994; p=.001). Tukey testi sonucunda % 5 anlam düzeyinde bu farklılaşmanın 4. sınıfla 2. ve 3. sınıflar arasında olduğu tespit edilmiştir. 4. sınıflar entelektüel azim boyutuna 2. ve 3. sınıflara göre daha fazla önem vermektedirler. Buradan hareketle sınıf düzeyi artıkça entelektüel azim boyutu da artmaktadır. En yüksek entelektüel azim düzeyi beklendiği gibi lisansüstü öğrenciler arasındadır. Lisans eğitimi sonrası akademik hayata giren lisansüstü öğrencileri, hem alanlarına daha derinlemesine girmeleri hem de alanlarıyla ilgili yapmış oldukları okumalar, doğal olarak entelektüel azim düzeylerini arttırmaktadır.

Entelektüel Düşünme Eğiliminin Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Üzerindeki Etkisi

Bu bölümde entelektüel düşünme eğilimi ölçüğünün alt boyutları ile sosyal ağların kullanım amaçları ölçüğünün alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. Sosyal ağ Kullanım amaçları tek tek entelektüel düşünme boyutları ile regresyon analizine tabi tutulmuştur. Bu analizlerde sosyal ağ kullanım amaçlarından araştırma, iletişim kurma, içerik paylaşma ve eğlence boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı görülmektedir. Öte yandan işbirliği, iletişim başlatma ve iletişim sürdürme boyutları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Regresyon Analizi sonucunda istatistiki olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğu sosyal ağ kullanım amaçlarıyla ilgili elde edilen bulgular tablo 3, tablo 4 ve tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 3. Entelektüel Düşünme Boyutlarının İşbirliğini Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	T	P
Sabit	-,053	,071	-	-,751	,453
Entelektüel Duygudaşlık	1,092	,027	1,025	-40,161	,000
Entelektüel Farkındalık	-,082	,029	-,087	-2,816	,005
Entelektüel Azim	-,006	,018	-,008	-,350	,727

Tablo 3 incelendiğinde çoklu regresyon modeline dâhil edilen üç değişkenin birlikte anlamlı bir ilişki sergiledikleri görülmektedir (R²=,909, F=1238,1, p<.001). Söz konusu üç değişken birlikte işbirliği puanlarındaki değişimin yaklaşık % 91'ini açıklamaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre, yordayıcı değişkenlerin işbirliği üzerindeki etkisine bakıldığında, entelektüel duygudaşlık ile pozitif bir ilişki varken, (Beta=1,025), Entelektüel farkındalık ile negatif bir ilişki vardır (Beta=-,087). Öte yandan Entelektüel azim değişkeninin bir etkisi yoktur.

Tablo 4. Entelektüel Düşünme Boyutlarının İletişim Başlatmayı Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	T	P
Sabit	3,872	,647	-	5,984	,000
Entelektüel Duygudaşlık	-,933	,249	-,309	-3,750	,000
Entelektüel Farkındalık	,535	,265	,201	2,016	,045
Entelektüel Azim	,316	,167	,144	1,895	,050

Tablo 4 incelendiğinde çoklu regresyon modeline dâhil edilen üç değişkenin birlikte anlamlı bir ilişki sergiledikleri görülmektedir ($R^2 = .049$, $F=6,387$, $p<.001$). Söz konusu üç değişken birlikte iletişim başlatma puanlarındaki değişimin % 4,9'unu açıklamaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre, yordayıcı değişkenlerin iletişim başlatma üzerindeki göreceli önem sırası, Entelektüel duygudaşlık (Beta=-,309), Entelektüel farkındalık (Beta=,201) ve Entelektüel azim (Beta=,144) şeklindedir. Entelektüel duygudaşlık değişkeni anlamlı ve negatif bir regresyon değerine sahiptir. Entelektüel farkındalık anlamlı ve pozitif, Entelektüel azim ise anlamlı ve pozitif regresyon değerine sahiptir.

Tablo 5. Entelektüel Düşünme Boyutlarının İletişim Sürdürmeyi Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	T	P
Sabit	4,012	,611	-	6,565	,000
Entelektüel Duygudaşlık	-,487	,235	-,172	-2,071	,039
Entelektüel Farkındalık	,712	,251	,286	2,840	,005
Entelektüel Azim	,003	,157	,002	-,021	,983

Tablo 5 incelendiğinde çoklu regresyon modeline dâhil edilen üç değişkenin birlikte anlamlı bir ilişki sergiledikleri görülmektedir ($R^2 = .033$, $F= 4,271$, $p<.01$). Söz konusu üç değişken birlikte iletişim sürdürme puanlarındaki değişimin % 3,3 gibi küçük bir oranını açıklamaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre, yordayıcı değişkenlerin iletişim başlatma üzerindeki göreceli önem sırası, Entelektüel duygudaşlık (Beta= ,286), Entelektüel farkındalık (Beta= -,172) ve Entelektüel azim (Beta= ,002) şeklindedir. Entelektüel duygudaşlık değişkeni anlamlı ve negatif bir regresyon değerine sahiptir. Entelektüel farkındalık anlamlı ve pozitif ve Entelektüel azim ise anlamsız ve negatif regresyon değerine sahiptir.

Tartışma ve Sonuç

Entelektüel düşünme eğiliminin sosyal medya kullanım amaçları üzerindeki etkisini araştıran bu çalışma, lisans ve lisansüstü eğitim alan 376 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Entelektüel düşünme eğilimleri konusunda, Şahin ve Bülbüloğlu (2021) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun erkek öğrencilerden (% 69,2) oluştuğu ve katılımcıların büyük çoğunluğunun yaş aralığının 17-19 (% 47,8) olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada bu çalışmanın katılımcılarının yaklaşık % 61,4'ü kadın öğrencilerden oluşması ve yine katılımcıların büyük çoğunluğunun (% 85,1) 18-24 yaş aralığından olması önem arz etmektedir. Entelektüel düşünmenin sosyal medya kullanım amaçları arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırma olmadığı için araştırma sonuçlarının karşılaştırılabilme imkanı olmamıştır.

Entelektüel düşünme eğilimi ile demografik değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi sonucunda, sadece sınıf düzeyi ile entelektüel düşünmenin alt boyutu olan entelektüel azim arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça entelektüel azim düzeyinin arttığı da gözlenmiştir. Entelektüel azim düzeylerinin artması, genç bireylerin düşünsel hedeflerine ulaşmak için entelektüel eylemleri gerçekleştirmeye devam ederken karşısına çıkan engellerin üstesinden gelme eğilimleri olduğunu göstermektedir. Genç birey kendisini tatmin eden bir cevap bulana kadar araştırma ve analiz etme konusunda ısrarcı bir motivasyon ile hareket edecektir. Öğrencilerin SAK ölçek puanları ile demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Entelektüel düşünme eğiliminin boyutları ile sosyal ağları kullanım amaçlarının boyutları arasındaki ilişkinin analiz sonuçlarına göre entelektüel duygudaşlığın artması sosyal ağların kullanım amaçlarından olan işbirliğini de artırmaktadır. Entelektüel farkındalığın artması ise işbirliğini azaltmaktadır. Sosyal ağların kullanım amaçlarından iletişim başlatma ile entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutları arasında ilişki gözlenmiştir. Entelektüel duygudaşlığın artması iletişim başlatmayı azaltmakta, entelektüel farkındalığın artması iletişim başlatmayı artırmaktadır. Sosyal ağların kullanım amaçlarından iletişim sürdürme ile entelektüel düşünme eğiliminin boyutları arasında ilişki gözlenmiştir. Entelektüel duygudaşlığın artması iletişim sürdürmeyi azaltmakta, entelektüel farkındalığın artması iletişim sürdürmeyi artırmaktadır. Duygular iletişimde büyük rol oynar. Entelektüel farkındalık sağlıklı bir iletişim için önemlidir. Genç

bireylerin farkındalık yetenekleri diğer bireylerle iletişim kurarken başarılı olmalarını sağlayacaktır. Aynı zamanda, entelektüel farkındalık entelektüel duygudaşlığı da öncelemektedir. Bireyin entelektüel duygudaşlık eğiliminde bulunabilmesi için başka bir kişinin duygularını dikkate alması, karşı tarafın akıl yürütmesini doğru bir şekilde anlaması ve benmerkezci olmayarak kendisinin dışındaki fikirleri kabul etmesi gerekir. Entelektüel duygudaşlık aynı zamanda eleştirel bir bakış açısıyla inceleme noktasında yol gösterir. Bireylerin inanç ağları (çekirdek inançlar, çevresel inançlar) onların gün boyunca verimli bir şekilde düşünmesine ve hareket etmesine yardımcı olur, ancak; entelektüel duygudaşlık eğilimlerini de sınırlandırabilir. Nasıl diğer bireylerin duyguları, göndermeye çalıştıkları mesajı etkileyebiliyorsa bireyin kendi duyguları da iletişiminin önüne geçebilir. Bireylerin çekirdek inançları, erken dönem yaşam alanlarında oluşan habituslarıyla ve değiştirilmesi en zor olan, bireyin benlik duygusu, sosyal kimlikleri ve temel değerleri ile yakından ilişkili olan inançlardır. Çevresel inançlar ise köklü değişimlere neden olmadıklarından değişime en az dirençli olan inançlardır. Genç bireyler önceden var olan inançlarla uyumlu bilgilere inanma ve bu inançlarla uyumsuz olan bilgileri reddetme eğilimi gösterebilmektedirler. Aynı zamanda kendi fikirlerine uymayan fikirlerden korkmaları da entelektüel korkaklık durumunu temsil ettiği söylenebilir. Böyle bir durumda iletişimi başlatma ve iletişimi sürdürmekten kaçınma eğilimi gösterdiklerini düşünebiliriz. Entelektüel korkaklığın karşıtı olan entelektüel cesarete sahip olan genç bireyler sosyal medyada paylaşılan içeriklere düşünmeden katılmayıp, kaynağını sorgulayarak durumu etkin bir şekilde yönetebileceklerdir.

Araştırma sonuçları entelektüel düşünmenin sosyal medyada, iletişim başlatma, iletişim sürdürme ve işbirliği üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir. Sosyal medyaya bağımlı bir iletişim kurarak ve bu yolla aidiyet sağlayan gençlerin entelektüel duygudaşlık boyutuyla incelendiğinde, bencil, yabancılaşan, sorgulamayan ve alçakgönüllülüğünü kaybeden bireylere dönüőecekleri öngörülmektedir. Entelektüel alçak gönüllülüğünü kaybeden bireyler entelektüel kibir eğiliminde bulunacaklardır. Özellikle içerik paylaşma noktasında paylaşımlara yapılan beğeni ve yorumların yani sosyal onayın, diğer bireylerin düşüncelerinin önemli hale gelmesi durumunu ortaya çıkardığından ve bu durumun bireyleri entelektüel düşünme standartlarından uzaklaştırdığı gözlemlenmektedir. Bu noktada entelektüel düşünmenin sosyal ağları kullanım amaçlarından olan iletişim kurma, içerik paylaşma, eğlence ve özellikle araştırma boyutları üzerinde bir etkisinin olmaması manidardır. Diğer taraftan genç bireylerin çoğunluğunun kendilerini sosyal medyadaki paylaşımlarına adadıklarını ve bu dijital iz olarak tanımlanan içerik paylaşımlarının gelecekte zihinlerini nasıl etkileyeceği konusunda çok azının endişelendiğini gözlemlenmektedir. Entelektüel düşünme becerilere sahip genç bireylerin zamanla benmerkezci düşünerek entelektüel benmerkezcilik eğilimleri gösterebileceği öngörülebilir. Bu bireyin bakış açısını değiştirmesini zorlayacak, kendisi dışındakilerin ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçları karşısında önemsiz kılacak bir durumu doğuracaktır. Yani genç birey entelektüel empati eğiliminden uzaklaşacak ve dolayısıyla da zamanla entelektüel standartlardan uzaklaşacaktır. Sosyal medyanın gençlerin entelektüel gelişimine etkisi üzerinde düşünmemiz gereken bir noktadayız. Sosyal medya kullanımının genç bireyler üzerindeki etkisi yeterince bilinmemektedir. Gençler için sosyal medya ve entelektüel düşünme üzerine yeni çalışmalar yapılmasının ve toplumsal kurumlar arasında işbirliğinin gerekliliği ortadadır. Üniversite gençliğinin sahip olduğu entelektüel düşünme, eleştirel düşünme, analitik düşünme gibi üst düzey zihinsel yetilerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesi için uygun koşullar oluşturulması toplumsal gelişmenin de en önemli öncüllerinden biri olduğunu söyleyebiliriz.

Etik Beyan

"Entelektüel Düşünme Eğiliminin Sosyal Medya Kullanım Amaçlarına Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Alan Araştırması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu çalışma için etik kurul izni alınmıştır. Gerekli olan etik kurul izinleri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulu'nun 21.04.2021 tarih ve 06 sayılı toplantısında alınmıştır.

Kaynakça

- Alpay, A., Cemaloğlu, N., Sarpkaya, R., Tomul, E., Baştürk, R., Ellez, A. M., şahin, B., Yolcu, H., Karakaya, İ. ve Turgut, Y. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (Ed. Abdurrahman Tanrıöğen), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çakır, N. (2013). Üniversite eğitiminin üst düzey düşünme becerilerine etkisi, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cottrell, S. (2005). *Critical thinking skills, developing effective analysis and argument*. New York: Palgrave Macmillan.
- Diamond L. (2010). Liberation technology. *Journal of Democracy*, 21 (3): 69-83.
- Goffman, E. (2014). *Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu* (çev. B. Cezar), İstanbul: Metis Yayınları.

- Groves, K., Vance, C. ve Paik, Y. (2008). Linking linear/nonlinear thinking style balance and managerial ethical decision making. *Journal of Business Ethics*, 80 (2): 305-325.
- Koçak Usluel, Y., Demir, Ö. ve Çınar, M. (2014). Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 5 (2): 1-18.
- Nosich, G. (2022). Critical thinking. a guide to writing a paper using the concepts and processes of critical thinking. London: The Rowman & Littlefield Publishing Group, Inc.
- Okuyan, M. A. (2021). Fen bilgisi öğretmenlerinin entelektüel düşünme eğilimleri ile çevre etiği farkındalığı arasındaki ilişki (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tez*). Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, S. M. (2005). Üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (3), 297-316. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26123/275185>
- Paul, R. ve Elder, L. (11 Mart 2022). The miniature guide to critical thinking concepts and tools. Erişim: https://www.criticalthinking.org/files/Turkish_CT_Concepts_Tools.pdf
- Paul, R. ve Elder, L. (2014). *Critical thinking. tools for taking charge of your professional and personal life*. 2.Edit. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Paul, W. R. ve Elder, L. (2005). *Critical thinking competency standards*. Foundation for Critical Thinking.
- Paul, W. R. ve Elder, L.(2003). *Minik eleştirel düşünme kılavuzu kavramlar ve araçlar*. (Çev. Fidan, M. B.) Kaliforniya Eleştirel Düşünme Kurumu.
- Sternberg, J. R. (1997). *Thinking styles*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Şahin, M. ve Bülbüloğlu, S. (2021). The effects of nomophobic behavior of university students on their intellectual thinking tendency. *African Educational Research journal*, 9 (1): 197-204.
- Trottier, D. ve Fuchs, C. (2015). *Social media, politics and the state*. New York: Routledge.
- Yoldaş, C. ve Merç, A. (2018). Entelektüel düşünme eğilimi ölçeği geliştirme çalışması. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 13 (27), 1729-1740. DOI: 10.7827/TurkishStudies.14349
- Zhang, L. F. ve Sternberg, R. J. (2005). A threefold model of intellectual styles. *Educational Psychology Review*, 17: 1-53.

EXTENDED ABSTRACT

In the literature, intellectual thinking disposition is considered as a component of critical thinking, which is one of the higher-order thinking skills. The concept of critical thinking is a cognitive activity associated with using the mind. Critical thinking requires knowledge of the most basic structures in thinking and the most basic universal intellectual standards for thinking. Universal standards and tendencies of intellectual thinking are considered as the basic structures of this notion. The tendencies that intellectual thinking creates in the individual may be different in each individual, or the intellectual tendencies may be dominant at different rates in the same individual. Intellectual thinking disposition has a sociological dimension as it is affected by the preferences of the society in which the person lives, for various thinking dispositions. High-level mental skills and intellectual thinking disposition are extremely important qualities for university students' social and personal development and professional qualifications. Social media can be portrayed as a libertarian technology tool that enables young people to create online identities, enable them to communicate with others, express themselves and create social networks, and assist those experiencing exclusion. On the other hand, the transformation of social media is obvious. Social media has evolved from digital platforms facilitating human connections as in the beginning, to extremely popular and effective information exchange channels today, overflowing with misinformation, propaganda and sponsored content. Young people are particularly sensitive to the effects of social media and this can negatively affect them. When we consider this situation in the context of the presentation of private lives, group interactions and social approval, in a such situation, the opinions of others may become important for the individual and the individual may move away from intellectual thinking standards. We are at a point when we need to think about the impact of social media on the intellectual development of a young person who is likely to spend a lot of time on the internet. In this study, in order to measure the effect of intellectual thinking on social media use, the relationship between intellectual thinking disposition and social media usage purposes in the sample of university students was examined. Answers were sought to the questions of whether there is a significant difference between the demographic characteristics of the students and their intellectual thinking dispositions/purposes of social media use, and whether there is a relationship between the students' intellectual thinking dispositions and their social media usage purposes.

In this study, which was designed as descriptive and descriptive in line with the purpose of the study, the survey technique was applied online by making use of the survey research design, which is one of the quantitative research methods. The universe of the research consists of undergraduate and graduate students who continue their education at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University in the 2020-2021 academic years. The sample of the study was determined by using the proportional stratified random sampling

method, which is one of the probability sampling methods, and 376 students were included in the study. "Intellectual Thinking Tendency Scale" and "Social Networks Usage Purposes Scale" were used to obtain the research data, the validity and reliability of which were tested. The data obtained from the participants by the survey technique was analyzed with SPSS 22.0 statistical data analysis program, test, anova test, regression, Cronbach's alpha, mean, standard deviation. In the evaluation of the results obtained, 95% confidence interval and $p < 0.05$ significance level were taken into account. According to analysis; *As a result of examining the relationship between intellectual thinking disposition and demographic variables, a significant relationship was found only between class level and intellectual perseverance, which is a sub-dimension of intellectual thinking. It has been observed that as the grade level of the students increases, the level of intellectual perseverance increases. *No significant relationship was observed between the students' social networks use scale scores and demographic variables. *According to the results of the analysis of the relationship between the dimensions of the intellectual thinking tendency and the dimensions of the purposes of using social networks, the increase in intellectual sympathy also increases the cooperation, which is one of the purposes of use of social networks. Increasing intellectual awareness reduces cooperation. *A relationship was observed between initiating communication, one of the purposes of using social networks, and the sub-dimensions of intellectual thinking disposition. Increasing intellectual empathy decreases communication initiation, while increasing intellectual awareness increases communication initiation. *A relationship was observed between the purpose of using social networks, maintaining communication and the dimensions of intellectual thinking disposition. Increasing intellectual sympathy decreases communication maintenance, while increasing intellectual awareness increases communication maintenance.

Research results showed that intellectual thinking has a significant impact on initiating, maintaining and collaborating in social media. When the young people who establish a social media-dependent communication and who gain a sense of belonging in this way are examined in terms of intellectual empathy, it is predicted that they will turn into individuals who are selfish, alienated, unquestioning and losing their humility. It is significant that intellectual thinking has no effect on communication, content sharing, entertainment and especially research dimensions, which are among the purposes of using social networks. It is obvious that new studies on social media and intellectual thinking for young people and cooperation between social institutions are necessary. Protecting the minds and thoughts of young people is essential for social stability. We can say that creating suitable conditions for the healthy development of high-level mental abilities such as intellectual thinking, critical thinking and analytical thinking of university youth is one of the most important precursors of social development.